

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)
SSN Krzysztof Strzelczyk
SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

ze skargi powoda
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 25 kwietnia 2007 r.,
w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Gospodarstwu Rolnemu M. Spółce z o.o., Agencji Nieruchomości Rolnych w Warszawie, Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskiego SA w Warszawie, Skarbowi Państwa - Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie, Z. i W. G.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 lutego 2011 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 8 lutego 2010 r.,

- 1. oddala zażalenie i nie obciąża J. K. kosztami postępowania zażaleniowego;**
- 2. przyznaje adwokatowi W. S. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 1500 (tysiąc pięćset) zł kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej J. K. z urzędu w postępowaniu zażaleniowym, podlegającą podwyższeniu o należny podatek od towarów i usług.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że J. K. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 kwietnia 2007 r., wydanym po rozpoznaniu apelacji od wyroku Sądu Okręgowego [...] z dnia 25 lipca 2006 r. I C .../04. W uzasadnieniu skargi zarzucił nieważność postępowania w sprawie I C .../04 spowodowaną naruszeniem równości stron zagwarantowanej w Konstytucji, zasad współżycia społecznego i „kryteriów zwyczaju” oraz przeprowadzeniem postępowania, mimo że w toku procesu był przed i po operacji serca, był bezrobotnym bez prawa do zasiłku i całkowicie niezdolnym do pracy. Zarzucił również korumpowanie Sądu przez pozwanych i stronniczość Sądu. Ponadto podniósł, że na skutek nieustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu i niepowołania biegłych sądowych został pozbawiony możliwości obrony.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma podstaw do wznowienia postępowania z powodu nieważności postępowania w sprawie I C .../07. Żadna ze wskazanych przez wnoszącego skargę okoliczności nie odpowiada bowiem określonym w art. 401 k.p.c. przyczynom nieważności postępowania. Wznowienia postępowania nie uzasadnia zwłaszcza nieustanowienie w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji pełnomocnika z urzędu. Adwokat z urzędu został bowiem ustanowiony w postępowaniu międzyinstancyjnym. Zatem nawet, gdyby przyjąć, że brak adwokata z urzędu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji oznaczał pozbawienie J. K. możliwości działania, to przed uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego, na skutek oddalenia apelacji, niemożność działania ustała. Ponadto Sąd podkreślił, że ustanowiony dla J. K. adwokat z urzędu złożył opinię, w której odmówił wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 25 kwietnia 2007 r. z powodu braku podstaw do zaskarżenia wyroku.

W zażaleniu pełnomocnik skarżącego zarzucił, że Sąd z naruszeniem art. 401 pkt 2 k.p.c. uznał, iż nie zachodzi nieważność postępowania spowodowana

pozbawieniem J. K. możliwości działania. W konkluzji zażalenia wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny trafnie uznał, że wniesiona przez skarżącego skarga o wznowienie postępowania nie została oparta na ustawowych podstawach wznowienia, albowiem w okolicznościach sprawy – wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego – nie ma podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania. Nie zachodzi nieważność postępowania spowodowana pozbawieniem skarżącego możliwości działania na skutek nieustanowienia pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Z akt sprawy wynika bowiem, że do ustanowienia adwokata z urzędu doszło na etapie postępowania międzyinstancyjnego. Ustanowiony pełnomocnik z urzędu uzupełnił apelację i w postępowaniu odwoławczym skarżący działał z profesjonalnym pełnomocnikiem. W tej sytuacji nie można podzielić zarzutu skarżącego, że zachodziła przewidziana w art. 401 pkt 2 k.p.c. przyczyna nieważności postępowania w postaci pozbawienia go możliwości działania na skutek nieustanowienia mu wcześniej pełnomocnika z urzędu. Zgodnie bowiem z art. 401 pkt 2 in fine k.p.c., jeżeli niemożność działania ustała przed uprawomocnieniem się wyroku, istniejąca uprzednio niemożność działania nie może być podstawą wznowienia postępowania.

Należy także przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem odmowa ustanowienia adwokata z urzędu w zasadzie nie pozbawia strony możliwości obrony swych praw uzasadniającej zarzut nieważności postępowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 2 marca 2005 r., III CK 533/04, z dnia 12 września 2007 r., I CSK 199/07, niepubl., i z dnia 16 lutego 1999 r., II UKN 418/98, OSNP 2000, nr 9, poz. 359).

Zaskarżonego postanowienia nie podważają zarzuty dotyczące – zdaniem skarżącego – nienależytego wykonywania obowiązków przez adwokata z urzędu. Nienależyte wykonywanie obowiązków procesowych przez adwokata ustanowionego z urzędu nie może bowiem stanowić podstawy do wznowienia postępowania, polegającej – w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c. – na pozbawieniu

strony możliwości działania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2003 r., II CZ 26/03, OSNC 2004, nr 6, poz. 95).

Z przedstawionych powodów zażalenie podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego jest oparte na art. 102 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu zażaleniowym stanowią § 19, 20 i 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).